

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Δ' ΤΑΞΗΣ
ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΕΤΑΡΤΗ 2 ΙΟΥΝΙΟΥ 2004
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ:
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ : ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

**ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ
Πλάτωνος, Πολιτεία (519B-519D)**

Τί δέ; Τόδε οὐκ εἰκός, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἀνάγκη ἐκ τῶν προειρημένων, μήτε τοὺς ἀπαιδευτοὺς καὶ ἀληθείας ἀπείρους ἰκανῶς ἂν ποτε πόλιν ἐπιτροπεῦσαι, μήτε τοὺς ἐν παιδείᾳ ἐωμένους διατρῖβειν διὰ τέλους, τοὺς μὲν ὅτι σκοπὸν ἐν τῷ βίῳ οὐκ ἔχουσιν ἓνα, οὗ στοχαζομένους δεῖ ἅπαντα πράττειν ἃ ἂν πράττωσιν ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ, τοὺς δὲ ὅτι ἐκόντες εἶναι οὐ πράξουσιν, ἠγούμενοι ἐν μακάρων νήσοις ζῶντες ἔτι ἀπωκίσθαι;

Ἀληθῆ, ἔφη.

Ἡμέτερον δὴ ἔργον, ἦν δ' ἐγώ, τῶν οἰκιστῶν τάς τε βελτίστας φύσεις ἀναγκάσαι ἀφικέσθαι πρὸς τὸ μάθημα ὃ ἐν τῷ πρόσθεν ἔφραμεν εἶναι μέγιστον, ἰδεῖν τε τὸ ἀγαθὸν καὶ ἀναβῆναι ἐκείνην τὴν ἀνάβασιν, καὶ ἐπειδὴ ἀναβάντες ἰκανῶς ἴδωσι, μὴ ἐπιτρέπειν αὐτοῖς ὃ νῦν ἐπιτρέπεται.

Τὸ ποῖον δὴ;

Τὸ αὐτοῦ, ἦν δ' ἐγώ, καταμένειν καὶ μὴ ἐθέλειν πάλιν καταβαίνειν παρ' ἐκείνους τοὺς δεσμώτας μηδὲ μετέχειν τῶν παρ' ἐκείνοις πόνων τε καὶ τιμῶν, εἴτε φαυλότεραι εἴτε σπουδαιότεραι.

Ἐπειτ' ἔφη, ἀδικήσομεν αὐτούς, καὶ ποιήσομεν χεῖρον ζῆν, δυνατὸν αὐτοῖς ὄν ἄμεινον;

- A. Από το κείμενο που σας δόθηκε να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το τμήμα: «**Ἡμέτερον δὴ ἔργον ... ἄμεινον;**».

Μονάδες 10

- B.1. «**ἐν παιδείᾳ ἐωμένους διατρίβειν διὰ τέλους**»

Σε ποιους αναφέρεται ο Πλάτων στο απόσπασμα αυτό και γιατί τους επικρίνει;

Μονάδες 15

- B.2. **ἀναβῆναι, καταβαίνειν, τοὺς δεσμώτας**

Ποια είναι η αλληγορική ερμηνεία των παραπάνω όρων; Για την απάντησή σας να λάβετε υπόψη το παράθεμα του σχολικού βιβλίου: «Η αλληγορία είναι ένας εκφραστικός τρόπος με τον οποίο ο συγγραφέας άλλα λέγει και άλλα εννοεί. Πρόκειται συνεπώς για συνεχή μεταφορά ή παρομοίωση».

Μονάδες 15

- B.3. Ποια είναι η τριμερής διάκριση της ψυχής σύμφωνα με τον Πλάτωνα και πώς συνδέεται αυτή με την αρετή της δικαιοσύνης;

Μονάδες 10

- B.4. **ἀνάγκη, παιδεία, βίω, πράττειν, τιμῶν**

Να γράψετε στο τετράδιό σας δύο **σύνθετα ομόρριζα**, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής, για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις.

Μονάδες 10

Γ. ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Αἰσχίνου, Περὶ Παραπρεσβείας (§ 145)

Εὖ δ' ἴστε, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅτι πλεῖστον διαφέρει φήμη καὶ συκοφαντία. Φήμη μὲν γὰρ οὐ κοινωνεῖ διαβολῆ, διαβολὴ δὲ ἀδελφόν ἐστι καὶ συκοφαντία. Διοριῶ δ' αὐτῶν ἐκάτερον σαφῶς. Φήμη μὲν ἐστίν, ὅταν τὸ πλῆθος τῶν πολιτῶν αὐτόματον ἐκ μηδεμιᾶς προφάσεως λέγη τινὰ ὡς γεγενημένην πρᾶξιν· συκοφαντία δ' ἐστίν, ὅταν πρὸς τοὺς πολλοὺς εἷς ἀνὴρ αἰτίαν ἐμβαλὼν ἐν τε ταῖς ἐκκλησίαις ἀπάσαις πρὸς τε τὴν βουλὴν διαβάλλῃ τινά. Καὶ τῇ μὲν φήμη δημοσία θύομεν ὡς θεῶ, τῶν δὲ συκοφαντῶν ὡς κακούργων δημοσία προβολὰς ποιούμεθα. Μὴ οὖν σύναγε εἰς ταῦτόν τὰ κάλλιστα τοῖς αἰσχίστοις.

διοριῶ = θα καθορίσω

προβολὰς ποιούμεθα = καταγγέλλουμε

Γ.1. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το παραπάνω κείμενο.

Μονάδες 20

Γ.2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον τύπο που ζητείται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

διαφέρει:	γ' πληθυντικό πρόσωπο ευκτικής ενεστώτα της ίδιας φωνής
διαβολῆ:	δοτική πληθυντικού
προφάσεως:	αιτιατική ενικού
γεγενημένην:	γ' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής υπερσυντελικού της ίδιας φωνής
πρᾶξιν:	δοτική πληθυντικού
εἷς:	δοτική ενικού του ίδιου γένους
ἐμβαλὼν:	β' ενικό πρόσωπο οριστικής του ίδιου χρόνου και της ίδιας φωνής
ἀπάσαις:	γενική πληθυντικού του ίδιου γένους

- ποιούμεθα:** β' πληθυντικό πρόσωπο παρατατικού της ίδιας φωνής
- σύναγε:** β' ενικό πρόσωπο υποτακτικής αορίστου β' της ίδιας φωνής.

Μονάδες 10

Γ.3.α. Να εντοπίσετε τις δευτερεύουσες προτάσεις του αδίδακτου κειμένου και να τις αναγνωρίσετε ως προς το είδος τους.

Μονάδες 6

Γ.3.β. Να αναγνωρίσετε συντακτικώς τα παρακάτω:
εὖ, διαβολῆ, ἀδελφόν, ἀπάσαις.

Μονάδες 4

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνον τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). Δεν θα μεταφέρετε στο τετράδιο τα κείμενα και τις ερωτήσεις.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν.
Δεν επιτρέπεται να γράψετε οποιαδήποτε άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας, να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και το φωτοαντίγραφο.
3. Να μεταφράσετε ό,τι σας ζητείται από το διδαγμένο κείμενο και ολόκληρο το αδίδακτο.
4. Να απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις.
5. Κάθε τεκμηριωμένη απάντηση είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: μία (1) ώρα μετά την έναρξη της εξέτασης.

ΤΥΧΗι ΑΓΑΘΗι

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ